

ЛЕТЊА ШКОЛА АСТРОНОМИЈЕ „Бабин зуб 2004”

Ива Бркић

Астрономско друштво „Руђер Бошковић”

Овог лета астрономска друштва „Руђер Бошковић” из Београда и „Андромеда” из Књажевца, организовала су астрономску акцију под називом *Летња школа астрономије „Бабин зуб 2004.”* на Старој планини. Акција је трајала од 10. до 15. 8. 2004.

У уторак 10.8.2004, око 10 часова „Ластин” аутобус пун љубитеља астрономије, телескопа, компјутера и антена кренуо је из Београда. Било је укупно шездесет и два учесника међу којима су били и они којима је пут и смештај обезбеђен од пара које је Друштво добило од републике. Саобраћајно предузеће „Ласта” такође нам је помогло омогућивши знатно јефтинији превоз. Пут је прошао без икаквих проблема, мада је био подужи. Ишло се до Ниша и Књажевца, где смо покупили остатак екипе и коначно сви кренули ка

Бабином Зубу. Руководилац Књажевачког друштва био је професор Јевтовић који нам је током пута и за време боравка на планини објашњавао где је шта и често нам скретао пажњу на разне тамошње занимљивости. Последња два сата пута била су најлепша и најузбудљивија јер Стара планина заиста оставља свакога без текста. Вијугави пут, опкољен високим дрвећем и огромним стенама, довео нас је до планинарског дома. Одмах нас је задивио приказ стене која се пружа неколико стотина метара тачно изнад дома и схватили смо шта је дало идеју за назив Бабин Зуб. Поред невероватно лепих приказа дочекала нас је и магла. (Ваљда вам је већ познато да су магла, облаци и астрономи прилично нераздвајни.) Топла атмосфера дома, шкрипа дрвених подова, мирис вечере и његова симпатична скромност, учинили су да сви буду врло расположени и да се осећају као код куће.

Исте вечери, после распакивања и сличног, Весна Славковић одржала је прво предавање о кометама и астероидним потоцима. Поред стандардног, теоријског дела предавања, говорило се и о посматрању метеора и шта све по том питању могу урадити астрономи аматери. С обзиром да је у време акције био метеорски рој, Персеиди, ово је свим почетницима била одлична прилика да се упознају са практичним радом из ове области. Остатак вечери смо провели гледајући филм „Контакт” на видео биму због већ поменуто магле...

Следећег јутра „изненадила” нас је магла. Један део групе је отишао на мали излет до Пирота. Посетили су манастир Светог Ђорђа у селу Темска, који им се како кажу веома свидео, као и водопад код кога су направљене дивне фотографије. Они који су остали код дома (они стручнији) припремили су телескопе на оближњој ливади за ноћна посматрања. Други су припремали своје пројекте, а неки су се шетали и наравно уживали.

Предвече је Влада Ненезић одржао предавање о аматерским астрономским посматрањима. Предавање се највише односило на снимање небеских објеката и мноштво ствари на које при том треба обратити пажњу. Следеће, Веснино, предавање такође се односило на метеоре. По завршетку заинтересовани за метеорска посматрања кренули су да се спремају (топла одећа, мноштво чарапа, вреће, подметачи...) Посматрање је обављено са ливаде у близини оне на којој су били телескопи. Срећна околност је што се у току дана небо разведрило и што је те вечери (11. на 12. август) био максимум метеора! Са ливаде бр.1

посматрало се пуно магличастих објеката и звезданих јата. Имали смо неколико одличних телескопа међу којима и новонаправљени Добсон (огледало од 33cm!). О утисцима посматрача не вреди пуно причати. Постоји ли нешто лепше од збуњујуће ведрога неба, телескопа и одличних предавача у исто време?

Метеораши су на ливади бр. 2, слободно можемо рећи, уживали у спектакуларним призорима. Гомила метеора ни оне искусније посматраче, већ навикнуте на све то, није оставила равнодушним. (Звучаће отрцано, али нешто тако лепо стварно је тешко описати. Најбоље првом следећом приликом, сви на ливаду бр. 2 па ће уз срећу све бити јасно!) Ма колико метеори били нормална појава тих вечери, сваки је пропраћен коментаром, писком, дреком и разним неартикулисаним крицима посматрача.

Преподнева су углавном била резервисана за одмарање од ноћних посматрања или за шетње и планинарење. Велика већина учесника Школе је у то време посетила врх Бабиног Зуба. Они који нису отишли пропустили су заиста невероватне ствари. Стене су још лепше изблиза, јер се у сваком могућем процепу налазе најразличитије биљке и маховине импресивних боја, разне птице облећу врхове, малине у неограниченим количинама, итд. О овим призорима слике довољно говоре...

Трећег дана причу о Сунцу нам је испричао Горан Павичић. Посебно је обратио пажњу на детаље на самој површини Сунца, како би имали бољу представу о пегамма и активности за време његовог посматрања. Следеће предавање о телескопима, о њиховој примени, неким основним детаљима, условима за посматрање и астроклими, држао је Влада Ненезић. Посебно је нагласио да се телескопи НЕ купују у књижарама и да се Сунце НЕ гледа директно оком или телескопом, осим ако не постоји добар филтер за то.

Вече које је уследило било је прилично облачно, али успели смо да ухватимо нешто мало ведрога неба, тако да и посматрачи и метеораши нису били беспослени.

Предавања следећег дана одржао је Александар Оташевић. Преподневно је било о међузвезданом гасу на које се касније надовезала прича о галаксијама (занимљиво на квадрат, поготово што смо имали прилику и да посматрамо доста објеката везаних за ова два предавања!).

Слободно време неки су одвојили за „шетњицу” до Миџора, врха Старе планине, који је висине 2 169 m. Шта мислите какав је поглед?!

При крају акције време је било онакво какво нас је и дочекало. Маглетина! Није било ни п од посматрања, али без обзира на лоше време направљене су дивне фотографије, јер планина у магли и облацима даје сасвим другачију слику од оне на коју смо навикли. Све изгледа сабласно и има се утисак да сте у неком филму или бајци („Господар прстенова” нам је свима пао на памет).

И како то увек бива, пред одлазак кући најбоље је дружење. Последње вече смо гледали филм, играли жмурке(!?), чаврљали и нешто мало спавали... Сутрадан после ручка иста ситуација као и пре пет дана. Крцат аутобус, вијугави неасфалтирани пут и много људи препуних прелепих доживљаја. Друштво из Књажевца нас је убрзо напустило, јер од Бабиног Зуба до Књажевца има непуних два сата. Наравно сви су разменили телефоне и једва чекају следећу акцију!

После нетакнуте природе и чистог ваздуха Београд је изгледао прилично депримирајуће. Стигли смо до Београдског планетаријума одакле је свако кренуо својим путем.

Видимо се...